

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

Lege **pentru modificarea și completarea unor acte normative** **din domeniul pensiilor de serviciu**

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Planul Național de Redresare și Reziliență - Componenta C8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii - R6. Reforma sistemului public de pensii – Jalon 215

2.2. Descrierea situației actuale

În prezent, prin actele normative care reglementează pensiile de serviciu s-a creat un regim juridic special de pensionare, pentru anumite categorii socio – profesionale, derogatoriu de la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, de natură să creeze avantaje în favoarea acestora, în unele cazuri fără o justificare obiectivă și rezonabilă, încălcându-se principiul egalității de tratament între asigurații sistemului public de pensii.

Conform jalonului 215, până la sfârșitul trimestrului IV 2022 trebuie întreprinse demersurile necesare pentru intrarea în vigoare a „cadrlui legislativ pentru reducerea cheltuielilor cu pensiile speciale”.

În cadrul componentei extinse, se face referire la o serie de categorii de indemnizații/pensii reglementate prin acte normative individuale cu caracter special, aplicabil pentru 6 categorii: corpul diplomatic și consular, funcționarii publici parlamentari, personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă, procurori și judecători, personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor, personalul Curții de Conturi.

Conform Planului Național de Redresare și Reziliență acestea vor fi reformate pe baza unor soluții care să vizeze corectarea inechităților dintre beneficiarii acestor categorii de pensii și beneficiarii din sistemul public de pensii, din punct de vedere contributivității, luând în considerare și jurisprudența Curții Constituționale.

Noul cadru legislativ nu va permite crearea unor noi categorii de pensii și nicio pensie nu va putea depăși venitul obținut în cursul perioadei de cotizare.

În prezent, pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile actelor normative, și anume: partea contributivă și un supliment din partea statului, care, prin însumarea cu pensia contributivă, reflectă quantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială.

Protecția deciziilor Curții Constituționale se referă doar la pensiile magistraților, neexistând pentru alte categorii de pensii de serviciu și are în vedere doar limitele expuse în argumentele Curții.

Nici o pensie de serviciu poate să depășească veniturile obținute în perioada contributivă ca principiu de baza al fundamentării pensiilor de serviciu.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a stabilit în mod constant că „pensia de serviciu a magistraților reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale (potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior).

De asemenea, acestor incompatibilități li se adaugă pe de o parte interdicțiile prevăzute de legislația proprie iar, pe de altă parte, stabilirea pensiei de serviciu a acestor categorii socio-profesionale ține seama de responsabilitățile și riscurile profesiei de magistrat, care privesc întreaga durată a carierei acestuia.

În consecință, regimul strict al absenței unor drepturi, al incompatibilităților și interdicțiilor stabilit prin Legea fundamentală și dezvoltat prin lege specială, precum și responsabilitățile și riscurile impun acordarea dreptului la pensia de serviciu.

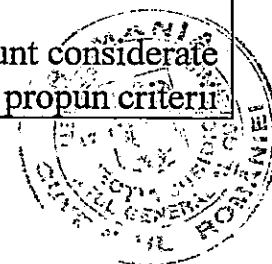
Reglementarea pensiei de serviciu pentru judecători își găsește temeiul legal în legislația europeană, și anume Directiva Consiliului Comunităților Europene 86/378/CEE din 24 iulie 1986 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul regimurilor profesionale de securitate socială, astfel cum a fost modificată prin Directiva 96/97/CE a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996.

Acest act european creează cadrul legal la nivelul Uniunii Europene pentru ca statele membre, în considerarea locului și a rolului unui anumit sector profesional, să stabilească pentru acesta un regim profesional de securitate socială, cu respectarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei.

Astfel, instituirea pensiei de serviciu a judecătorilor ține seama de locul și de rolul justiției în statul de drept, precum și de legislația europeană privind regimurile profesionale de securitate socială.

2.3. Schimbări preconizate

- Pensiile de serviciu urmează a fi calculate plecând de la contributivitate, vechime în specialitate, reducerea procentului de calcul raportat la venitul obținut; Procentul de calcul este redus, pentru toate pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, altele decât magistrații.
- Stagiul de contributivitate minim va fi similar celui aplicat în sistemul public de pensii.
- Întrucât pensiile de serviciu reglementate prin statute profesionale sunt considerate contrare fundamentului regimului de pensionare, prin noua reglementare se propun criterii

și condiții concrete de exercitare a dreptului la pensia de serviciu, care au ca efect o redimensionare a cuantumului acestora.

- Astfel, la stabilirea bazei de calcul a pensiilor de serviciu se au în vedere venituri de natură salarială realizate pe o durată mai lungă de activitate a potențialilor beneficiari care să fie similar stagiului minim de cotizare realizat în sistemul public de pensii.
- Determinarea cuantumului pensiilor de serviciu urmează a se realiza pe baza unui procent ajustat, aplicat la baza de calcul, pentru toate pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, altele decât magistrații, față de cel aplicat în prezent, având ca rezultat reducerea decalajului dintre pensiile de serviciu și cel al pensiilor de asigurări sociale de stat.
- De asemenea, se propune să crească vârsta de acces la pensia de serviciu iar vechimea în serviciu să fie majorată.
- În aceste condiții, cuantumul pensiei de serviciu este corelat cu calitatea de asigurat al sistemului public de pensii, pensiile de serviciu apropiindu-se de cuantumul pensiilor din sistemul public ca drept colateral al obligației de a participa la sistem.
- Redimensionarea cuantumului pensiilor de serviciu nu este echivalentă cu exproprierea beneficiarilor de pensii de serviciu dar se urmărește faptul ca, în cuantumul obligației publice la care este angajat bugetul de stat, drepturile de pensii să scadă față de acest moment.

Recalcularea pensiilor de serviciu nu echivalează nici cu o restrângere a unui drept constituțional ci se impune pentru restrângerea cheltuielilor bugetare. Recalcularea prevăzută de proiectul de act normativ nu aduce atingere drepturilor de pensie stabilite pe baza principiului contributivității, potrivit legislației sistemului public de pensii. Recalcularea prevăzută la punctul III vizează toți magistrații și asimilați magistraților ale căror drepturi sunt în plată, pentru cei cărora li s-au emis decizii și nu au fost comunicate la plată sau au depus cereri dar pentru care nu s-au emis încă deciziile de stabilire a unui drept de pensie de serviciu.

- A fost menținută instituția actualizării pensiilor de serviciu pentru magistrați tocmai pentru că această categorie de beneficiari se bucură de protecția deciziilor Curții Constituționale din România.
- În ceea ce privește pensiile de serviciu stabilite în baza actelor normative, pentru categoriile socio-profesionale, altele decât magistrații, nu este prevăzută instituția recalculării, deoarece toate aceste categorii de pensii de serviciu nu depășesc venitul net din ultima lună de activitatea. Acestea fac obiectul de reglementare al Ordonanței de urgență nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu.
- Referitor la pensionarii militari de stat trebuie precizat că, pensiile militare de stat au fost recalculate prin intrarea în vigoare a Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat.
- Prin proiectul de act normativ se aduc modificări actelor normative care instituie această categorie de pensie cu privire la categoria pensiei de serviciu, respectiv condiții de eligibilitate, modul de calcul, vechimea în specialitate, vârsta de pensionare.
- Prin urmare, în vederea restaurării principiilor echității și egalității de tratament între asigurații sistemului de pensii, dar și pentru evitarea unor cheltuieli semnificative din

bugetul de stat se impune modificarea actelor normative cu caracter special care instituie categoria pensiei de serviciu.

2.4. Alte informații*)

Curtea Constituțională a constatat că marja de apreciere a legiuitorului cu privire la valoarea componentei necontributive a pensiei de serviciu sau a pensiei militare, stabilită în mod direct sau indirect (ca rezultat al aplicării unei sarcini fiscale), este foarte largă” Decizia CCR nr. 900/2020;

Totodată a stabilit că legiuitorul este liber să acorde, să modifice sau să suprimă componenta suplimentară a pensiei de serviciu, în funcție de posibilitățile financiare ale statului.

Secțiunea a 3-a ***Impactul socioeconomic***

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

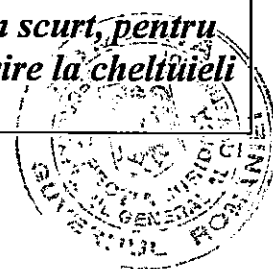
Nu este cazul

3.9. Alte informații

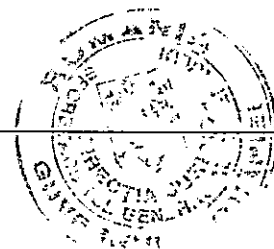
Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli Se va menționa natura acestora	-	-	-	-	-	-

4.3. Impact financiar, plus/ minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

Nu este cazul

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu este cazul

4.8. Alte informații

Măsurile prevăzute în prezentul proiect conduc la reducerea cheltuielilor cu plata pensiilor de serviciu.

Secțiunea a 5-a

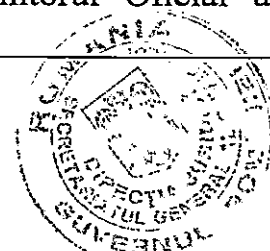
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) Acte normative ce urmează a fi modificate:

Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1102 din 16 noiembrie 2022;

Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în Institutul Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.197 din 14 decembrie 2004;

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 3 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 22 iulie 2015;

Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 18 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 556 din 27 iulie 2015;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, se vor actualiza normele metodologice existente, la propunerea instituțiilor implicate

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul

5.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de

consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative:

Nu este cazul

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1481/2022 și de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 8315/2022.

6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de lege au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM MINISTRU

NICOLAE IONEL CIUCA

